

Nilde Iotti (1920–1999)

Yleisen äänioikeuden puolestapuhuja ja Italian tasavallan vaikuttajahahmo

Leonilde "Nilde" Iotti taisteli vastarintaliikkeessä toisen maailmansodan aikana, ja hänestä tuli yksi sodanjälkeisen Italian tärkeimmistä naispoliitikoista. Iotti kuului komiteaan, joka vuonna 1946 luonnosteli Italian uuden perustuslain keskeiset kohdat, ja monet pitävätkin häntä yhtenä Italian tasavallan perustajahahmoista. Vuonna 1948 hänet valittiin Italian edustajainhuoneeseen, ja hänestä tuli sen pitkäaikaisin puhemies. Häntä on toisinaan luonnehdittu myös "Italian parhaaksi puhemieheksi kautta aikain".

Iotti oli omistautunut Euroopan asialle, ja hän oli Euroopan parlamentin jäsen vuosina 1969–1979. Vuonna 1997 hänet valittiin Euroopan neuvoston varapuheenjohtajaksi.

Leonilde "Nilde" Iotti syntyi 10.4.1920 Pohjois-Italiassa Reggio Emilian alueella kommunistimielisessä pikkukaupungissa. Hän oli ahkera opiskelija ja sai apurahan opiskellakseen kirjallisuutta ja filosofiaa arvostetussa Milanon katolisessa yliopistossa. Itse hän oli vakaumuksellinen ateisti koko elämänsä.

Toisen maailmansodan aikana hän taisteli vastarintaliikkeen riveissä, ja sodan jälkeen hän nousi merkittävään asemaan kommunistisessa puolueessa (PCI). Hän oli myös PCI-enemistöisen Italian naisten unionin (Unione Donne Italiane) keskeinen organisaattori. Kun naiset saivat Italiassa täyden äänioikeuden vuonna 1945, Iotti sai vaaleissa runsaasti ääniä naisilta, ja vuonna 1946 hänet valittiin Italian uutta perustuslakia säättäneen komitean (Assamblea Costituente) jäseneksi. Iotti vastasi perhepolitiikkaa käsittelevän osion laadinnasta.

Italian kaksikamarisen parlamentin edustajainhuoneeseen hänet valittiin vuonna 1948. Kun hänet valittiin edustajainhuoneen puhemieheksi vuonna 1979, hänestä tuli ensimmäinen nainen ja ensimmäinen kommunisti, joka oli päässyt niin korkeaan

virkaan. Hän toimi puhemiehenä vuoteen 1992 asti. Iottilla oli itseluottamusta toimia tehtävässään rohkeasti ja puolueettomasti, ja häntä on usein pidetty "Italian parhaana puhemiehenä kautta aikain":

Sen jälkeen, kun PCI:n johtaja Palmiro Togliatti kuoli vuonna 1964, Iotti aloitti PCI:n tarmokkaan uudistamisen. Iotti kuului puolueen Eurooppa-mielisiin jäseniin ja tuki koko uransa ajan Euroopan yhdentymistä, jota hän piti myönteisen sosiaalisen muutoksen veturina. "Haluamme sellaisen Euroopan unionin [...] jossa saamme uusia väyliä yhteiskunnalliseen, sosiaaliseen ja poliittiseen kehitykseen ja teemme tilaa uudistuksille ja kasvulle, jotka eivät ole enää mahdollisia kansallisvaltioiden kapeissa raameissa, sillä kansallisvaltiot ovat nykyisin liian sidottuja ja suvereniteetissään rajallisia." (Nilde, Parole e Scritti, 1955–1998, Comitato per la costituzione della Fondazione Nilde Iotti).

Noina aikoina Iotti taisteli edelleen lujasti naisten oikeuksien puolesta. Hän antoi tukensa uusille avioero- ja aborttilaaille, jotka olivat naisliikkeen keskeisiä tavoitteita, ja kampanjo

menestyksekkäästi niiden puolesta. Hän toimi myös sovittelijana, joka kehotti nuorempia kommunistitovereita ottamaan huomioon katolisten naisten mielipiteet näistä aiheista.

Yleisen äänioikeuden puolestapuhuja

Lotti oli politiikassaan sitoutunut ajatukseen oikeudenmukaisesta ja tasa-arvoisesta Euroopasta, ja hän halusi taistella yleisen äänioikeuden puolesta myös Euroopan tasolla. Lottista tuli vuonna 1969 Euroopan parlamentin jäsen osana Italian valtuuskuntaa. Tuona vuonna Euroopan parlamentin vaaleissa oli ensimmäistä kertaa mukana myös kommunistisia ehdokkaita. Parlamentin jäsenenä toimiessaan hän puhui sen puolesta, että Euroopan parlamentin jäsenet valittaisiin suorilla vaaleilla. Hänen mielestään suorat kansanvaalit antaisivat Euroopan parlamentille vastaansanomattoman ja uskottavan perustan toimia kaikkien kansalaisten hyväksi.

Lottin visio yhdistyneestä Euroopasta laajeni myös pohdintoihin vielä tiiviimmän unionin geopolittisista vaikutuksista. Lotti

katsoi, että eurooppalaisilla oli velvollisuus vaikuttaa myönteisesti esimerkiksi pohjoisen ja eteläisen pallonpuoliskon suhteisiin, Lähi-idän rauhaan ja kehitykseen sekä yleisemmin kansainvälisen järjestelmän sääntelyyn.

Lottin ja hänen kumppaniensa työ palkittiin vuonna 1979, kun Euroopan parlamentin jäsenet valittiin ensimmäistä kertaa suorilla vaaleilla. Pian sen jälkeen Lotti päätti kymmenvuotisen uransa Euroopan parlamentissa, jossa hän oli toiminut edustajan toimensa ohella myös ulkoasiainvaliokunnan jäsenenä. Lottilla oli myös muita eurooppalaisia kytkentöjä. Vuonna 1997 hänet valittiin Euroopan neuvoston varapuheenjohtajaksi. Euroopan neuvosto on ihmisoikeusjärjestö, johon kuuluu 47 jäsenmaata.

Toimittuaan 53 vuotta politiikassa Lotti ilmoitti eroavansa Italian parlamentista marraskuussa 1999. Kaksi viikkoa myöhemmin, 4.12.1999, hän kuoli Roomassa 79 vuoden ikäisenä.